

IZHAJA VSAK DAN

Če bi se nedeljal in praznik ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamezne številke se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Naborini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvd. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. esmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredniško listo. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopol se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo listo. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijska lista „Edinost“. — Natianila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti številka 20.

Poštno-hranilnični račun številka 841-652. TELFON št. 11-57

IZJAVNE VESTI.

Čehi vladna stranka.

(Izvirno.)

PRAGA 8. Popolnoma gotovo je, da bodo Mladochi, češki agrarci in klerikalci glasovali za proračunski provizorij in da tako postanejo vladna stranka. Vendar pa je že vmes ključa, radi karere bi se znala stvar v zadnjem trenutku preobrniti. Poudarja se namreč, da bi te češke stranke v slučaju, da bi češko-nemška sprava pogajanja ne imela ugodnega uspeha, izpremenile svoje stališče napram Stürgkhovemu kabinetu.

Italijanska pravna fakulteta.

(Izvirno.)

DUNAJ 8. Predsednik proračunskega odseka posl. Korytowski je povabil danes k sebi italijanske poslance in jim je predlagal, da naj bi se fakultativna predloga izročila posebnemu pododseku.

Italijanski poslanci so se sklicevali na to, da so zastopniki vseh parlamentarnih strank obljubili, da se čim prej vrši debata o fakultetnem vprašanju in so izjavili, da se predloga reši čim prej, da pa je tudi rešitev predloga v interesu nemškega „Nationalverband“, ker se smatra „Nationalverband“ za nekako „standart-stranko“ v parlamentu.

Stavka trgovskih uslužbencev v Pragi.

PRAGA 8. (Izv.) Tukajšnji trgovski uslužbenci so sklenili, da stopijo v stavko, ako jim trgovci ne izpolnijo njihove zahteve, da se trgovine zapirajo ob 8. uri zvečer.

Mesno vprašanje.

PRAGA 8. (Izv.) K poročilu nekaterih dunajskih listov, da se ponovno prično pogajanja v zadevi uvoza prekomorskega mesa, piše češki agrarski list „Venkov“, da avstrijska vlada ni sprejela tožadnih pogojev ogrske vlade in je torej gotovo, da ne bo dovoljen uvoz argentinskega mesa.

Poštni uradniki in uslužbenci pri trgovinskem ministru.

DUNAJ 8. Neka lokalna Korespondenca poroča, da je bilo danes pri trgovinskem ministru odposlanstvo nemško-avstrijskih poštinih uradnikov in uslužbencev ter mu je predložilo želje vseh uslužbencev poštinih zavodov. Trgovinski minister je izjavil, da si trgovinsko ministerstvo resno prizadeva, da povoljno ugoditi željam vsega osebja poštinih zavodov.

Rusija ponuja Turčiji perzijsko ozemlje?

LONDON 8. Rusija ponuja baje Turčiji kakor odškodnino, ako odpre Dardanele za ruske vojne ladije perzijsko ozemlje do jezera Urmia.

Aviatški rekord.

BEROLIN 8. Danes se je dvignil aviatik Smrelak v Johannistalu ob 10. uri 12 min. dopoldne z enim pasažirjem in je ostal v zraku do 3. ure 5 minut popoldne. S tem je dosegel Smrelak svetovni rekord v poletu z enim pasažirjem, ki je bil dosedaj 4 ure 10 minut, kajti ostal je v zraku 5 ur in 33 minut.

PODLISTEK.

Jug.

Historičen roman. — Spisal Prokop Chocholoušek. Poslovenil H. V.

„In zakaj, zakaj bi bil Radić deležen na umoru svojega strica in kralja?“ je vprašala kraljica poluglasno, boječ se že v naprej odgovora.

„Tomašević je dosegel s kraljevim umorom prestol in krono“, je odgovoril lija, „Radić je hotel z odstranitvijo tvojega moža doseči tvojo ljubezen.“

„Mojo ljubezen“, je ponavljala kraljica z umirajočim glasom; segla je na čelo in tiščala dlan k njemu; segla je na srce, v katerem jo je grila pekoča bol. „Z umorom je hotel doseči mojo ljubezen“, je šepetala za se, „to je grozno! In jaz — sem se že skoro nagnila k ubijalcu svojega moža! To je nezasišano! No, čemu molčiš, lija? Zakaj ne pripoveduješ dalje?“

„Prepozno sem prišel, da bi bil branil svojega kralja“, je pričel lija zopet z resnim glasom, „vendar ne prepozno, da maščujem njegovo smrt. Vrgel sem se na tla in se splazil notri med preprogami šotora, neopazjen od Radića. Čul sem se zadnje besede svojega kralja. Moje ime je klical v zadnjem trenutku. „Maščuj!“ je bila njegova

Roparski umor.

ČEŠKI BROD 8. V neki vasi v bližini Češkega Broda je vlomil nekdo v hišo posestnice Helene Lev, ubil sedemdesetletno posestnico s sekiro in odnesel 10.000 K. Za roparjem in morilecem nimajo nikakega sledu.

Legar.

MADRID 8. V mestu Gyon strahovito razsaja legar. Nad 2500 oseb je obolelo in in umrje jih na dan nad 30. Ljudje beže iz okuženega mesta zlasti v Madrid in je največja nevarnost, da se tako okuži tudi glavno mesto Španske.

Revolucija na Kitajskem.

PEKING 8. Danes je bil izdan edikt, s katerim je dovoljeno odrezanje kit.

BEROLIN 8. „Lokal-Anzeigerju“ poročajo iz Pekinga: Odstop princa-regenta je napravil v Pekingu dober utis. Sedaj se je nadejati, da bo hitro sklenjen mir na podlagi pogajanj v Šangaju in da ne bodo tudi ustaši prodirali naprej.

MUKDEN 6. Mandžurski podkralj je ukazal, naj se osebe, ki se jih vjame z orožjem in z revolucionarnimi letaki v roki, smatra za Hunguze in se jih obglavi. Prebivalstvo je s to odredbo zelo nezadovoljno. Mnoge pokrajinske uprave nočejo izvajati tega ukaza.

Turčija.

CARIGRAD 8. „Ikdan“ je izvedel, da je včerajšnji ministerski svet sklenil, da ni še došel čas, da bi se odprlo Dardanele. Odgovor v tem smislu se dostavi Rusiji.

Iz Perzije.

TEHERAN 8. Napetost se je nekoliko poglobila. Pri vseh strankah se kaže mirneje razpoloženje, potem, ko se je doznelo, da se Anglija drži pogodbe iz leta 1907, izlasti določeb o neodvisnosti Perzije.

Interpelacija v angleški gornji zbornici glede Perzije.

LONDON 8. Lord Curzon je stavil vprašanje, kako politiko da zasleduje Anglija v Perziji. Drugi ultimatum Rusije Perziji je bil peremptoričen in prenapet. — Angleška vlada nima čistih rok glede odgovornosti ultimatumu. Lord predsednik tajnega sveta, Morley je izjavil, da nima ruska vlada nikakega cilja pred očmi, ki bi kršil celokupnost Perzije, in je zatiral kategorično, da so vojaške odredbe, ki jih je Rusija vkrenila na perzijskem ozemlju, čisto proviziorne narave in da nima ruska vlada namena kršiti načel angleško-ruske pogodbe. Angleška vlada se nadeja, da ruska vlada, potem ko bo nadvladana ta kriza, najde pot, da premaga težkočo. — Angleška vlada je sporočila ruski vladi, da je vsekako nemogoče, da bi priznala bivšega šaha.

Prvo načelo angleške politike je, da se angleško ruska pogodba vzdrži po duhu in črki, drugo načelo, da se ne opusti nobene prilike, da se z nasvetom in dobrohotnim presojevanjem položaja olajša položaj perzijske vlade.

Dunaj 8. Cesar je vsprejel danes v posebni avdienci FML Appela, ki mu je poverjeno poveljstvo petnajstega armadnega zbora.

Belgrad 8. Mladoradikalni list „Dnevni list“ je prenehal izhajati

zadnja beseda, zadnja oporoka moji zvestosti; več ni spregovoril, ker zadržila ga je ta-le vrstica. lija je privzdignil vrstico k luči. „Zadržil ga je lastni sin. Tedaj sem se neprisiljavano dvignil s tal, položil svojo desnico na ramo morilca v znamenje, da je zapadel pravičnemu maščevanju. A on, misleč, da vstaja iz tal duh maščevanja, je bežal, bičan od vesti, iz šotora in je v zmedenosti pustil na kraljevem grbu to-le pričo dovršenega zločina“. lija je stresel vrvice, da so se rubini na zaponi zalesketali kakor kaplje krvi padajoče na tla. „In snel sem to nedostojno orodje usmrčenja junaškega kralja z njegovega grla in je spravil za se, utišniti si v spomin kraljevo zadnje naročilo. Toda spomnil sem se tudi tebe, jasna gospa, in tudi zanj, ki ti jih bodo nastavljali, da osramotiš ime svojih očetov, da ponižaš spomin svojega moža, okloniš se z ljubeznijo kraljevega ubijalca, soudeleznika na umoru, izvršenega nad tvojim kraljevskim soprogom.“

„Resnica, resnica!“ je šepetala kraljica, opirajoč se z obema rokama ob rob kraljeve krste in takorekoč pljoc vsako besedo iz lijinih ust.

„In odrezal sem s svojim kinžalom prstenec las na njegovem desnem sencu, tebi za spomin, jasna gospa“, je govoril lija dalje, „da se boš vedno spominjala žalostne smrti tega moža, ki ga je Bosna

Zader 8. Včeraj popoldne se je na Starem obrežju pogreznil v morje v dolgotni 50 metrov obrežni pomol, ker ga je izpodkopala voda, druga proga dolga 80 metrov je vsled deževja v nevarnosti.

Berolin 8. „Reichsanzeiger“ je priobčil naredbo, po kateri se bodo nove volitve vršile dne 22. januarja 1912.

Pariz 8. Vlada je določila, da prične dne 14. t. m. parlamentarna razprava o nemško-francoski pogodbi.

Italijansko-turška vojna

Grozne slike iz Tripolisa.

Kristjan Houel opisuje v francoskem „Journal“-u prežalostne prizore ki jih je gledal v Tripolisu. Več nego mesec dni je Tripolis pod italijanskim jarmom. Sedaj bi bilo že možno določiti število mrtvih, a tega se še ni storilo, ker se italijanske oblasti brezdomno strašijo priznati velikanske človeške hekatombe. Pred aneksijo Tripolisa so cenili mohamedansko prebivalstvo na 40.000 duš, od teh pa bi se jih moralo odšteti sedaj 10.000 ali pa še mnogo več. — Vozovi, s katerimi pobirajo vsaki dan mrtlice in umirajoče po ulicah so vedno polni. V prvih dnevih obleganja niso le-ti niti zadostovali in voditelj zdravstvene službe moral je takrat reči: „Moramo puščati mrtlice po ulicah, ker ne moremo vseh pobrati.“

Sleherini dan je umiralo do 400 oseb. To velikansko umrljivost med prebivalstvom se je pripisovalo kolери, v resnici pa je večina umrla od la k o t e. Veliki del prebivalcev Tripolisa je živel v palmovem logu, od tam so jih prepodili krvavi dogodki in bežali so v mošeje, „fuduke“ in v mestne ulice. Brez doma, brez kruha, brez obleke in — kar je še najhuje — brez vode, so morali tedaj poginiti nesrečneži od bolezni in obnemoglosti.

Italijanske oblasti so sicer uredile bolnišnico za kakih 100 bolnikov, a seveda bila je kmalu premajhna: na stotine padali so ljudje po ulicah, a po mošejah in fudukih, katerih je toliko po mestu ni bilo več prostora za umirajoče.

Pri vsakdanjem razdeljevanju kruha se je nasitilo le malo število izvoljenih, a vsi drugi, to je vsa masa, iskali so si hrane iz kuhinjskih odpadkov po smetiščih. Ko se je pred leti spravilo carigradske pse na samotni otok, da bi tam poginili gladu, se je po vsej Evropi dvignil vihar ogorčenja; za one tisoče prebivalcev palmovega loga pri Tripolisu, ki so umirali od glada eden za drugim, se nihče ni niti zmenil. Tukaj solnce tako lepo sije, hiše se vidijo tako vesele v svojih pestrih barvah, da postaja človek popolnoma brezčuten za grozno trpljenje umirajočih okrog njega.

Včeraj sem spremlj tužni mrtvaški voz na poti po mestu. Vsako jutro se videva take vozove, ko pobirajo žrtve smrti po ulicah, kakor se pri nas na primer pobirajo smeti in blato, nakopičeno po javnih cestah.

V ulici, kjer se nahaja francoska jedilnica, leži pod arkadami prodajalen približno stotina človeških postav v umazanih capah v cestnem blatu; od njih prihaja grozen smrad.

Iz kupa cunj se dviga otroška glavica, zalo, malo dekletce črnih oči, a obraz in

imenovala svojega kralja in Katarina Kosarevna svojega moža.“

Kakor bi ne imela še popolnoma v svoji oblasti svojih misli, svojega spomina, je kraljica samo pokimala z glavo. „Dalje, dalje!“ je pozivljala nestrno kakor bi že ne bilo dosti tega, kar je slišala.

„Dalje?“ Kar se je dalje godilo, vse ni nič proti groznemu činu, ki je bil izvršen. Vrnivši se nazaj k svojim tovarišem, ki so se borili z Vukmanovimi četami, sem sekal glave sovraga kakor kosce klasove na polju, in moji tovariši, ki so bili že na pol razpršeni, so sledili mojemu izgledu, in kmalu smo zagledali Vukmanove tolpe v divjem begu. Oni so me potem slavili kakor zmagovalca; iz vseh ust svojih hrabrih tovarišev sem čul svojo slavo. Sicer bi bil ponosen na tako hvalo; toda to pot sem bil za slavo brezbrizen; saj ni bilo več mojega kralja, da bi mi rekel: „Se ni opešala tvoja roka, lija!“ — In razven tega, niso oni, hvalač me, vedeli, da sem maščeval svojega gospoda nad izdajskim Vukmanom, kajti njegov upor, napad na kraljevske perjanike v oni noči, to vse je bilo gotovo že v naprej dogovorjeno s Tomaševićem. Sicer bi se ne bil naslednjega dne tako lahko pomiril s njim. Ah, jasna gospa, kako bolečino sem pretrpel jaz naslednjega dne, ko sem videl, kako ljudstvo z vriščem pozdravlja kraljevega morilca.

život sta tako izsušena, da te obhaja groza ko to pogledaš. Mala revica skuša dvigniti svojo koščeno roko, proseč košček kruha, ker umira od glada. Tik nje pod umazano slamnato odejo čepi stara žena, giblje se še malo, a pozna se ji že bližajoči se konec. In na vseh teh obrazih opazuje isti izraz neizrekljivega strahu in trpljenja, isto nemlo prošnjo po usmiljenju. Voz se je vstavil pred kupom trupel, Arabec jih potiplje; oni tam se ne giblje več, vržejo ga na voz. Trije mrtvi ležijo drug pri drugem. Potem naletijo na mlado ženo, katere se drži trije malih otrok, ona še ni mrtva, a le malo še manjka; nima več moči gibati se; kakor pero jo vrže Arabec na one tri mrtvice na vozu; s komaj slišnim stokom pade tja kakor mrtva stvar, med tem ko jo njeni otroci ječeje kličejo.

Čez par trenutkov leži na onih prvih treh mrtvih še sedmero drugih; na vogalu ulice položijo še enega zraven in ga potiskajo v kup, da ne bi padel z voza, ki je zdaj poln in odveden v hitrem teku proti „fuduku“ sredi mesta, kjer odstopijo živi in vržejo mrtvega z voza. Kmalu pride drugi voz, s katerim jih spravijo na pokopališče. Tako delo kakor tu opisano opravlja deset voz že cel mesec vsaki dan. Pojemanje umrljivosti, o katerem pišejo italijanski listi je pač razumljivo, število živih namreč, ki bi mogli še umreti, ni več veliko.

Francoski akademik o vojni.

Na neko vprašanje italijanskega lista „Italia Illustrata“, ki je hotel od znanih pisateljev izvedeti o mnenju onostran Alp o slavnem italijanskem podjetju je francoski pisatelj in akademik Pierre Loti odgovoril s sledečim pismom:

„Hočete vedeti moje mnenje o „slavnem“ podjetju Italije. A jaz vidim slavo in pravico le na strani obćudovanja vrednih braniteljev podedovane zemlje, Arabcev in Turkov, ki se, vsled neprisiljavane napada iznenadeni in slabo oboroženi, puščajo junaški streljati in klati. Slava, prava slava, pa ne more nikdar biti na strani osvojevalcev in napadalcev. Sicer sem pa prepričan, da, ako boste nadaljevali s svojo enketo, najdete v vseh deželah ogromno večino takih, ki vam odgovore, kakor jaz. Pierre Loti.“

Bombardiranje Tripolisa.

TRIPOLIS 8. Včeraj jutro so Italijani začeli bombardirati mošejo Bu-Sati, ki se nahaja v bližini forta Mesri. Mošeja, kakor tudi v bližini se nahajajoče, hiše so bile razrušene.

Na manifestacijski shod za slov. docenture na praški univerzi

so došli nastopni pozdravi:

Ljubljana — Na Vaše cenjeno vabilo z dne 23. t. m. moram vam žalobno negativno odgovoriti. V Pragi sem bil namreč pretekli četrtek in mi torej sedaj nikakor ni mogoče zopet voziti se tje. — Sicer pa me veseli, da sklicujete manifestacijsko zborovanje za slovenske stolice na češki univerzi, ker bode to zborovanje gotovo oživel v slovenskem narodu zanimanje za prevažno to zadevo ter tako morebiti pripomoglo, da se stvar reši nekoliko hitreje. — Proseč Vas, da gospodi zborovalcem

Čul sem, kako se opravičena nejevolja kraljevskih perjanikov izgublja vsled priljubljenih besed morilca očeta in kralja; da, videl sem, kako se njihova srca zopet nagibljejo k njemu, kako so ga — čim so smrt svojega kralja malo obžalovali — proglasili za kralja! Aj, dobro je igral svojo vlogo ta goljuf. Ha! Ko sem ga videl, kako nesramno hlini sinovsko ljubezen, tedaj sem že skoro hotel stopiti pred zavedeno ljudstvo, da pokažem na-nje: Ne verujte mu! On je morilec svojega očeta, lažnik in goljuf je! — Toda, kaj? Ali sem bil siguran, da mi bo ljudstvo verjelo, da se da odvrniti zopet od tega zapeljivca? In tudi če bi mi bil narod verjel, kaj bi bilo nastalo iz tega? Ubili bi ga bili na mestu in raztrgali bi ga bili v svoji razjarjenosti, ud za udom. Toda kaka bi bila to kazen: tako kratka smrt za tako krut zločin? Jaz hočem sigurno korakati k cilju. Radi tega sem skril ono grozno tajnost v svojih prsih od tega časa. Samo tebi je znano sedaj, kake smrti je umrl kralj Štefan; in jaz sem siguran, ko sem položil to tajnost v tvoje prsi, jasna gospa! Izkažeš se vredno sama sebe in vredno spomina svojega umorjenega soproga.“

„Da, vsekakor da.“ Je pritrdila kraljica zamišljeno, in je, pritisniti dlan na svoje čelo, vprašala samo sebe: „Toda, kaj naj storim?“ (Pride še).

izročite moje pozdrave, ostajam z odl. spoštovanjem udani — Ivan Hribar.

Smichov — Prisrčno se zahvaljujem za laskavo povabilo k današnjemu manifestacijskemu zborovanju radi slovenskih docentur. Jako rad bi se ga udeležil in obžalujem tem bolj, da mi je nemogoče. Zato prosim, da blagovolite mojo odsotnost opravičiti. Želim vam mnogo sreče k izpolnitvi te tako važne in meni simpatične zahteve, s katero dosežete ob enem tudi lastno slov. univerzo. Sprejmite zagotovilo moje prijateljske naklonjenosti — univ. profesor dr. Drtina.

Praga — Zahvaljujem se za vaše laskavo povabilo k vašemu manifestacijskemu shodu za ustanovitev slovenskih stolic pri našem češkem staroslavnem vseučilišču, si vam dovoljujem, visokospoštovani gospodje, sporočiti, da je bil delegiran gospod občinski svetnik dr. Viljem Funk, da se tega shoda udeležil kot zastopnik mestnega sveta kraljevskega glavnega mesta Prage — dr. Groš, starosta mesta Prage.

Trst — Bratskima društvoma želi najboljši uspeh v boju za našo glavno kulturno zahtevo — „Balkan“.

Trst — Tržaški Slovenci pozdravljajo zborovalce, ki dvigajo glas za slovensko kulturno zahtevo in zahvaljujejo bratski narod češki za dejansko pomoč za nje izpolnitev — pol. društvo „Edinost“.

Gradec — Manifestacijskemu zborovanju praškega dijaštva za ustanovitev slovenskih stolic izraža akad. tehn. društvo „Triglav“ svoje simpatije ter želi mnogo uspeha.

Gradec — V duhu z vami, želimo skorajšnje ugodne rešitve praškega provizorija — „Tabor“.

Dunaj — „Slovenija“ želi shodu najlepšega uspeha in se v polni meri pridružuje njegovim zahtevam. — Vivant.

Ljubljana — Bratske pozdrave shodu, borečemu se za ustanovitev slovenskih stolic v Pragi. Le tako dosežemo svoj cilj, lastno univerzo v beli Ljubljani — akad. društvo „Prosveta“.

Gorica — Akademično društvo „Adrija“ v Gorici se pridružuje manifestaciji praških tovarišev.

Po shodu se je vršil večer na čast došlemu poslancu dru. Ravniharju v hotelu „Zlata husa“, kjer je slov. dijaštvo najsrčnejše pozdravilo edinega slov. naprednega poslanca.

Domače vesti.

Indolencija večine mestnega sveta tržaškega. Za predložiti napovedana seja mestnega sveta se zopet ni mogla vršiti, ker ni prišlo za sklepanje potrebno število (41) mestnih svetovalcev. To je bilo tekom enega tedna že drugič, da se seja radi ne-sklepnosti ni mogla vršiti, kar ni ravno posebno dobro spričevalo za naše „očet domovine“. Krivda na tem zadevja seveda le večino, ki je odgovorna za redno poslovanje vsega upravnega mehanizma tržaške mestne občine. Da, še več! Člani italijansko-liberalne večine so tako nemarni v zahanjanju k sejam, da bi se ne mogla vršiti skoro nobena seja, ako bi obe — slovenska in socialistična — opozicija hoteli ovirati redno poslovanje občinske uprave. Večina šteje 58 članov; od teh so se trije odpovedali, dočim je eden umrl, ostaja jih torej še 54. K sejam pa jih dostikrat ne prihaja niti 30! Večina sej bi bila nesklepčna, ko bi se odstranila le ena od obeh opozicij! Ako bi se pa obe opoziciji odstranili, bi mestni svet sploh ne prišel do dela! Iz tega je razvidno, da je večina prav zaprav odvisna od milosti opozicije. Mi priporočamo našim mestnim svetovalcem, naj razmišljajo o tem, ker bi bilo res neumno, da bi naši svetovalci delali večini stafažo! Če že hoče večina razmetavati občinski denar, naj ga

razmetava sama, brez sodelovanja naših zastopnikov.

Deputacija tržaških državnih uslužbencev na Dunaju. Predvčeranjem popoldne je odšla iz Trsta deputacija državnih uslužbencev, sestavljena iz gg. Antona Draščeka, Josipa Požuna, Antona Parme, Dominika Šbisa, Svetka Gregoriča in Antona Frantičiča. Ta deputacija se ima vdeležiti kongresa državnih uslužbencev, ki se vrši na Dunaju dne 8., 9. in 10. t. m.

Vse premalo zanimanja je za javno knjižnico pri sv. Jakobu. Sentjakobčani! Izobrazba je nestrankarska in za naš slovenski razvoj v mestu samem neobhodno potrebna, zato je posejate v večjem številu knjižnico. Knjižnica je opremljena z najnovejšimi in najmodernejšimi deli domačih in tujih (v prevodih) pisateljev. Šteje okrog 700 del in je odprta vsak torek in soboto od 7. do 9. ure zvečer v Čitalnici. Pristopajte novi člani! Knjižnica je izposodila v mesecu oktobru 48 knjig, je bilo 52 obiskovalcev in so pristopili 3, izstopili pa 3 člani; v mesecu novembru se je izposodilo 68 knjig, je bilo obiskovalcev 68 in je pristopilo 9 članov — izstopil nihče. Vseh vpisanih članov je sedaj 71, kar nam za javno knjižnico nikakor ne more zadoščati.

Kje sta laško človekoljubje in civilizacija? Mi umevamo razburjenost Lahov proti Turkom in Arabcem in nič bi ne zamerili, ko bi laška glasila še bolj sramotila vse kar je turško. Zamerimo pa jim, da se v Independentu zagajajo v one siromake, ki so bili izgnani iz svoje domovine, kjer se jim sicer morda ni godilo najbolje, ali bili so vendar doma na svojem a jih je sedaj pregnala laska premoč. Ti revni izgnanci se že več dni klatijo po Trstu čakaajo zvezo, da odpotujejo s trebuchom za kruhom v daljino Ameriko. In proti tem revežem je tukajšnje glasilo neodrešenev nastopilo tako, kakor civilizirani narodi ne nastopajo proti — sočloveku! Izgnali so jih Lahi iz njihove domovine in sedaj bi jih hoteli Tržaški prenapetiti kar pohrustati! Nič bi mi ne rekli, ko bi se delalo na to, da se izgnane Turške podanike čimprej odpravi na njih daljni križevi pot, oziroma, da se jim zabrani (ako je to res) „valjati“ se po skladiščih lesa; ali pri tem bi se moralo imeti vsaj trohico človekoljubnosti, ki je pa siti Italijani menda ne poznajo. Lahi trde, da so Turki sami barbari?! Težko pa je reči, kdo je v tem slučaju večji barbar, ko se tudi „najbolj civilizirani“ narod vede na tak barbarski način!

Kje je laško človekoljubje? In zato tudi: kje je italijanska civilizacija?! Če se res civilizirani svet zgraža nad grozotami na bojišču samem, koliko bolj se nam mora gabit brezsrčnost in podivjanost proti nesrečnim žrtvam te sramotne vojne, proti nebojevnikom daleč proč od vojnega pozorišča?!!

O značaju Evropskih narodov bo predaval danes ob 8. uri v Čitalnici pri sv. Jakobu cand. iur. g. Debevč. Vstop brezplačen. Upamo, da bo ta velezanimivi predmet privabil obilo občinstva.

Tri dote, dve po 400 in ena po 450 kron iz ustanove Ivana Scaramanga so razpisane do 28. t. m. za uboge in poštene mladenke iz tržaške občine, katoliške vere, ki se nameravajo omožiti. Prošnje je nasloviti na mestni odbor.

Poučni shod v sv. Križu se bo vršil jutri 10. t. m. ob 1. uri pop. v gostilni Maganja, in ne ob 4. uri pop., kakor je bilo naznanjeno.

Poučni shodi v okolici. Odbor „Kmetijske družbe za Trst in okolico“ je v svoji zadnji seji določil, da se prirede ti-le shodi:

Jutri v nedeljo 10. decembra poučen shod v Bazovici, popoldne po blagoslovu v „Gospodarskem društvu“.

Viničarski tečaj priredi kmetijska šola na Grmu za mladenice iz vinorodnih krajev, ki se hočejo praktično izvežbati v vseh potrebnih vinogradniških in trličnih delih. Te-

čaj bo trajal od 15. februarja do 31. okt. 1912. Vsprejetih bo 6 učencev v starosti od 16 let naprej. Viničarski učenci dobijo brezplačno hrano in stanovanje, v denarju pa po 10 K na mesec. Prošnje, ki jim je priložiti izpustnico ljudske šole in krstni list ali domovnico, je vložiti pri ravnatelstvu kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija na Kranjskem) do 10. januarja 1912.

Dr. Iličič Fran profesor iz Ljubljane in priznani slovenski predavatelj, predava nočoj ob 8. uri v veliki dvorani „Narodnega doma“ o velezanimivem predmetu „morje v slovenski pesmi“. Ni dvoma, da bo i zanimivost predmeta kakor tudi privlačnost predavateljevega imena napolnila dvorano.

Veselični odsek Trgovskega izob. društva vabi na Miklavžev večer, ki ga priredi jutri v nedeljo dne 10. t. m. ob 6. uri zvečer. Nadejamo se obilne udeležbe, od p. n. članov, ter prijateljev našega društva. Darila kolkovana z narodnim kolkom se vsprejemajo v društvenih prostorih ulica sv. Franciška št. 2. l.

Trgovci jestvinčarji! Jutri dne 10. t. m. ob 9. uri dopoldne bo v prostorih „Trg. izob. društva“ posvetovanje o važnem predmetu.

Telefonskim naročnikom. S 1. januarjem 1912 se izda dodatek k seznamu naročnikov telefonskih omrežij v Trstu, na Primorskem in Kranjskem. — Naročnike se obvešča o tem s povabilom, naj morebitne spremembe naslovov, stanovanj itd., ki naj bi se sprejeli v omenjeni dodatek, sporoče pisмено poštnemu in brzojavnemu ravnateljstvu do najkasneje 20. t. m.

Oni gospod, ki si je v uredništvu izposodil Rigutti-jev italijansko-nemški slovar, naj ga vrne čim prej.

Razpisani službi. — Razpisani sta službi jetniškega čuvaja pri c. k. deželni sodniji v Trstu in v c. k. kaznilnici v Kopru.

Naše gledališče.

Včerajšnja popoldanska predstava — opereta „Ptičar“ je bila dobro obiskana, manj dobro pa sinočna premijera „Gospodje sinovi“, o kateri prihodnjč obširneje.

Jutri popoldne bo ljudska predstava ob znižanih cenah. Vpizori se ljudska igra

„GOSPODJE SINOVI“.

Zvečer izven abonamenta Straussov

„VALČKOV ČAR“.

Tržaška mala kronika.

Poskušen samomor. 50-letni kotlar Anton Zafred, doma iz Milj si je včeraj ob 2. uri popoldne pri ljudskem kopališču v Barkovljah pognal v glavo kroglo iz revolverja. Prenešil so ga v bolnišnico, kjer se nahaja v obupnem stanju. Zafred noče povedati, zakaj si je hotel pravzaprav vzeti življenje.

Drugi poskušen samomor. Fran Jersche, star 68 let, stanujoč v ul. Acquedotto št. 88, si je hotel tudi včeraj opoldne vzeti življenje s tem, da si je pognal v desno senco kroglo iz revolverja. Pozvani zdravnik z rešilne postaje, je nudil samomorilnemu kandidatu prvo pomoč in ga dal potem prenesti v mestno bolnišnico. Jersche je sinoči v bolnišnici umrl. Vzrok obupnemu činu je baje bolezen.

Nagla smrt. 35-letni Mariji Stoller, stan. v ul. Belvedere št. 25 je včeraj proti jutru nakrat postalo slabo. Pozvali so zdravnika z rešilne postaje, ki je pa prišel prepozno, da bi nudil Stollerjevi svojo pomoč. Bila je že mrtva.

Hotel se je preskrbeti za zimo. V ul. Tintore je bil včeraj ob 10. uri popoldne aretiran 52-letni delavec Ivan Rlavitz iz Trsta, ker je Sergiju Matrofilito, vslužbenem v Revelovi tvornici ogledal

Takoj pri prvih dveh Chopinovih točkah „Notturmo“ in „Scherzo“, je pokazal g. Trost izreden talent. Kakor je vili čut otočnosti v „Notturmo“, tako je tudi mojstrsko interpretiral razposajeni „Scherzo“.

Njegova dovršenost je dospela do vrhunca v Lisztovem Es dur koncertu, s katerim je občinstvo tako ogrel in razvel, da je burno pozdravljalo mladega umetnika, ki je v zahvalo dodal še en komad. Lisztov Es dur koncert zahteva popolnega mojstra, ki ne sme imeti v tehničnem oziru nikake pomanjkljivosti. Takega se je pokazal g. Trost. Prešel je igranje vsa taka mesta, ki bi jih imenoval „trd orešek“. Da, da, talent, pridnost, pa dobra šola drobi orehe, četudi so železni. Prednašanje g. Trosta je prepreženo z lahkotnim in najnežnejšim osenčjem. Njegov ton je poln in zmogen najfinjših modulacij. Z lahljim udarcem in sanjavi ritmom je proizvajal III. stavek (capr. scherz.), dočim je v zadnjem stavku z močnim udarcem in pravo preciznostjo prebiral bežne oktave in polne akorde.

Na polju glasbene kulture sme pričakovati slovenska javnost od g. Trosta najlepši sadov.

Lisztov koncert je točno spremljala vojaška glasba 97. pešpolka pod vodstvom kapelnika g. P. Teplyja, ki je pokazal, da

ukradel suknjo vredno 30 K, ki jo je bil pustil na vozu.

Tihotapec streljal z revolverjem. Pri Sv. Soboti je včeraj zjutraj ob pol dveh ustavil finančni paznik Milovca nekega tihotapca. Ta pa je potegnil iz žepa revolver in štirikrat ustrelil na Milovca, ki ga pa je le lahko ranil na roki in nogi. Tihotapec je pobegnil, Milovca pa so prepeljali v bolnišnico.

Neumen ali zloben. Včeraj ob 1. uri po noči je težak Ivan Benčič, star 23 let, stanujoč v Rojanu št. 31 tekel po ulici Madona del mare ter na vse grlo klical na pomoč. Neki redar se mu je približal in ga vprašal, čemu da tako vpije. A mesto odgovora je Benčič zgrabil redarja za vrat in mu zažugal s smrtno. Ko ga je redar proglasil aretiranim, se je Benčič z vsjo silo vprl. Prišel je na pomoč še drugi redar in obema se je posrečilo vgnati Benčiča in ga odvesti v zapor. Aretraneč ni hotel povedati, zakaj da je klical na pomoč in je tajil, da bi bil zgrabil redarja za vrat.

Koledar in vreme. — Danes: Peter For. šk. — Jutri: II. adv. ned.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 13.5° Cels. — Vreme včeraj: deževno.

Porotno sodišče.

Gladujoči c. kr. državni uradnik pred porotniki.

Prvi je bil na četrtikoli razpravi kakor priča zaslišan c. kr. finančni svetnik Hiladij Vodopivec, ki je potrdil kakor v obtožnici Adolf Slabanja, davčni kontrolor v Komnu, je povedal, kako je prišel na sled nepravilnosti in to prijavil svojim višim. Jug mu je takoj ko ga je vprašal povedal, da se je kuverta z vrednostnimi papirji izgubila, in mu izjavil, da se smatra edino on odgovornim, ter da hoče on sam poravnati škodo. Jug ga je prosil naj molči in počaka mesec dni, ker da bo tekom tega časa že poravnal vso stvar. A on ni mogel in ni smel čakati ter je takoj obvestil svoje višje.

Leopold Bekar sodni nadoficijal v Komnu, je povedal, kako je on večkrat opomnil sodnika v Komnu na zaoevo zapuščine Penko. Sodnik je pisмено urgiral, a nikdar ni prišel nikak odgovor. To je šlo tako naprej celih 15 mesecev. V davkarijo ni šel nikdar osebno poprašati, ker je bil preobložen z delom.

Prišel je na vrsto kakor priča gospod Stanislav Horak, restavratore na železnični postaji v Nabrežini. In tu je prišlo do epizode, ki je vredna, da jo omenimo.

Priči Slobanje in Bekar sta izjavila, da govorita bolj slovenski nego laški, a ju je predsednik prosil, naj govorita italijanski. Priča Horak je izjavil, da govori bolj nemški, nego italijanski, zato mu je predsednik dovolil govoriti nemški ter v to svrhu pozval tolmača. Tedaj je porotnik g. Mirt vstal in rekel:

„Ker se je slovenske priče preprosil naj govore laški, prosim, da se tudi gospoda, ki je Nemeč, pripravi, da govori laški.“

Predsednik je na to vžaljeno vstal se svojega sedeža in izjavil, da ima edino le on odločati v tej stvari, in da gospodje porotniki ne delajo politike!

No priča Horak je povedal, da je Jug pri njemu zastavil 4 obligacije po 200 kron, skupno 800 kron vrednosti, proti posojilu 700 kron. On da se odpove zastavljenim mu obligacijam, ker da mu je od nekega prijatelja obtoženca, zajamčeno povračilo onih 700 kron.

Zastopnik drž. pravdnštva je zahteval, naj priča pove osebo, ki mu je dala to poročilo, čemur se je branitelj dr Mandič protivil in zahteval, naj sodni dvor izreče svoj formalni sklep v tej stvari. No, sodni dvor je vsprejel braniteljev predlog in sklenil, da se ne dovoli vprašanje zastopnika držav. pravdnštva.

je ne-le pri samostojnih točkah, marveč tudi v podrejni vlogi spremljevanja s svojimi orkestranti popolnoma doma. Kar se tiče drugih orkestralnih točk, Dvořákové „Sinfonije“ in predigre k operi „Mojstri-pecvi“, je dosegel g. Teply velik efekt. Če izvzamemo nekoliko nepopolnosti godalnih skupin posebno v I. in IV. stavku Dvořákové „Sinfonije“, je treba res priznati, da nam je nudil g. Teply umotvore obeh veleumov v lepi izdaji. Le neumornost in visoka glasbena inteligenca kapelnika g. Teplyja je dovela tukajšnjo vojaško glasbo do tako visoke stopinje; ker res zelo redki so slučajji, da bi se spuščala vojaška glasba na seriozne koncerte.

Naj še pripomnim, da so vse štiri moči, ki so sodelovale na tem koncertu, učenci ljubljanske „Glasbene Matice“. Ljubljanska „Glasbena Matica“ sme biti res ponosna na svoje bivše učence, ki nas s svojim nastopom bodrijo k delu za razvoj naše glasbene umetnosti na tržaškem ozemlju. Koliko truda in požrtvovalnosti je stalo ljubljansko „Gl. Matico“, predno se je razvila v pravi glasbeni zavod. Ne strašimo se torej truda in dela tudi mi in pogumno naprej po sledu ljubljancev in naša podružnica ljubljanske „Glasbene Matice“ postane pravi kulturni zavod primorskih Slovencev.

PODLISTEK

Veliki dobrodelni koncert.

Po zaslugi odbora „Dijaškega podpornega društva“ se je vršil koncert dne 7. t. m. v prid istemu podpornemu društvu. Po prizadevanju g. Avg. Waschte se je do-bilo takih moči, da se ta koncert sme prištevati po vsej pravici „velikim“.

Nastopili so: koncertna pevka ga. Mira Costaperarijeva, g. Ljubiša Iličič, tenor ljubljanske opere, pianist g. Anton Trost in cel vojaški orkester pod vodstvom g. Teplyja. Gospa Costaperarija je zapela več slovenskih nar. pesmic veselega in resnega značaja. Te male stvarice je tako ljubko in srčkano prednašala, da jo je občinstvo burno aplavdiralo in ni mirovalo, dokler ni dodala še dve drugi pesmi.

Umetnica ima v oblasti in lepo izraža oba značaja, veseli in resni, vendar sta pesmi žalostnega značaja. „Ach, neni tu, neni“ in „Bom šel na planince“ najbolji dokaz za njen poseben dar v resnem in sentimentalnem genu. Njen glas je dobro izšolan, je sit in v vseh registrih enako zabarvan. Toni registra glave (visoki toni) so tvorjeni z lahkoto, kar edino daje

zmčnost k vzletu tona. Pri pianissimo je glas zvoneč in prodirajoč, pri forte brez vsake ojstrine, neizsiljen in nežen. Ga. Costaperarijeva je res prava umetnica v koncertnem petju.

G. Lj. Iličič, tenor ljubljanske opere, je prvič nastopil pred našim občinstvom. Prednašal je troje pesmi. Njegov glas je prišel do veljave pri Parmovi pesmi „Poslednja noč“. Gospod Iličič razpolaga z izvrstnim materialom. Ima lepo doneč, prijeten, v nižjih in srednjih plogah baritonsko zabarvan glas, ki mu bodo po dovršenem metodičnem pouku odprta vrata tudi velikih gledišč. Posebno je treba še omeniti, da prednaša s čutom, in izreka mu je čista in razumljiva. Občinstvo je tudi te njegove vrline priznalo s ponovnim aplavzom. G. Iličič vsebuje vse darove, ki so predpogoji dovršene umetnosti.

Go. Costoperario in g. Iličiča je spretno in okusno spremljal na klavirju g. Avgust Waschte.

G. Trost, učenec prof. Ernsta Ludwiga na dunajskem konservatoriju, je tudi prvič nastopil v Trstu. Izbral si je komade dveh epohalnih mojstrov klavirske tehnike, svojedobnih tekmecev — Liszta in Chopina. Oba sta zajemala iz naroda in s tem ove-kovečila tip narodne glasbe. Kar je Chopin poljskemu narodu, isto je Liszt ogrskemu.

Bil je zaslišan še g. Josip Kovačič, krčmar v Komnu, ki je vstrajal pri svoji zahtevi, da izpove slovensko. Vsled tega je nastopil tolmač, ki je porotnikom sproti prevajal njegovo izjavo. Povedal je, da je Jug bil pri njemu na hrani, da je navadno pil le malo, a ko je imel kakega prijatelja v obiskih, pa kaj več.

Tu je bila razprava ob 2. uri popoldne prekinjena do 5. ure zvečer. V večernem nadaljevanju razprave je na predlog branitelja dr. Mandiča bil zaslišan kakor pričča obtožencev brat Ignacij Jug, ki je povedal, da ga je obtoženec res podpiral ves čas njegovega šolanja.

Ko so bili prečitani razni spisi, je sodišče stavilo porotnikom eno samo vprašanje: da li je Jug kriv zločina pomeverjenja v svoti preko 1000 kron.

Govoril je na to zastopnik državnega pravdnštva, ki je na vse načine skušal obremeniti obtoženca in zahteval v zaključku svojega govora, naj porotniki odgovore z 12 glasovi da na stavljeno jim vprašanje.

Na to je spregovoril branitelj dr. Josip Mandič, ki je začel svoj govor takole:

Gospodje porotniki! Danes se zatvarja pred vami žalostna stran življenja c. k. uradnika na deželi. Do še pred malo časa c. k. uradnik, spoštovan od vseh, uživajoč splošni ugled, ga danes vidite pred vami zlomljenega, potrtega, zaznamovanega pečatom sramote. In vendar, o gospoda, njegovi dogodki, mesto da bi nas odvrčali od njega s preziranjem, nas navdajajo s čutom človekoljubnosti. Sodite ga le z razumom, a sodite ga tudi se srcom, z dušo!

Na to je govornik podiral točko za točko obtožnico s pravnega stališča. Obtoženec je le zastavil osem državnih obligacij; on si je tedaj le prilastil trenutno uporabo dotičnih vrednostnih papirjev. O kakih prilastitvi v smislu zločina pomeverjenja, ne more sploh biti govora. V podkrepljenje te trditve je branitelj navedel razne tu in inozemske pravne teorije, ter prečital tudi razsodbe najvišjega sodišča na Dunaju.

Kar se tiče stvari same na sebi, je dr. Mandič dokazal, da je obtoženec le žrtva razmer in finančnega bankerota, v katerega je bil zabredel morda vsled svoje lahkomiselnosti, a gotovo tudi vsled svoje vzgledavredne ljubezni do rodnega brata Ignacija, katerega je on sam na svoje stroške izsolal, izdaviš naj več tisočakov, odtrgaviš si iz utero celotno potrebnost.

Toda, če sedi on danes na zatožni klopi, so to provzročili tudi drugi faktorji. Ali ni morda ravno državna uprava ona, ki se danes predstavlja pred vami, kakor oškodovana največ, zakrivila njegovo pogubo? Obtoženec je v dobi, ko je bil imenovan praktikantom pri davkarstvu, imel že več tisoč kron dolga! Zakaj? Ker je moral služiti državi tri leta zastonj — brez plačel!

Preds.: Prosim, da se g. branitelj drži predmeta....

Dr. Mandič: Vstrežem prav rad. Saj so me gospodje porotniki razumeli!

Branitelj je na to pobijal vse trditve državnega pravdnštva, zaključivši z vsklikom na naslov porotnikov:

Castiti gospodje porotniki! Zastopnik državnega pravdnštva je zahteval, da vi kaznujete storjeni greh. Ne storite tega! Minuli so časi, ko je veljal Manu-sov zakon: kazen je pravica! Mi, prosvetljeni duhovi odgovarjamo: Ne, pravica je moralno vzpostavljene človeka v občestvo družbe! Odprite mu vrata zapor! Vrnite ga njegovi lastni usodi, in dajte socialnim boleznim socialna zdravila!

Kakor že včeraj poročeno, so porotniki s 7 proti 5 glasovom zanikali krivdo, na kar je bil obtoženec oproščen.

Danes se vrši zadnja razprava sedanjega porotnega zasedanja in sicer proti Heleni Zic, ki je obtožena zločina umora na osebi Josipa Špaca tako zvanega „Pepi stramazzer“.

Predsedoval bo deželni svetnik Mingo.

Društvene vesti.

Pevski zbor „Dramatičnega društva“ Danes vaja za mešan zbor.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

Veselični odsek telovadnega društva „Sokol“ v Trstu naznanja da se vrše danes v društvenih prostorih običajne plesne vaje ob 9. uri zvečer. Poučuje se novi ples „Lancie vals“ pod vodstvom brata prof. Umeka. Vsi prijatelji plesa in zabave, dobro došli. Na zdar!

Veselični odsek Trž. „Sokola“. Danes zvečer ob 9. uri običajna plesna vaja, na kateri se bodo poučevali različni novi plesi.

Nogometni odsek „Balkan“. Ker se vsled neugodnega vremena včeraj tekma ni mogla vršiti, se ista vrši v nedeljo 10. t. m. ob vsakem vremenu. Zbirališče ob 1. in pol uri pred „Narodnim domom“. Odkod točno ob 2. uri. Vabljeni so vsi oni, ki se zanimajo za ta šport.

Pevski zbor „Glasbene Matice v Trstu“. Danes zvečer vaja za mešan zbor. Posebno prosim, da vsi p. n. gospodje pevci točno in sigurno pridejo.

Pevovodja.

Nar. dol. organizacija.

„Izobraževalni odsek NDO“ priredi jutri na željo rodoljubov iz Sv. Marije Magdalene spodnje, rodbinsko dramo v 4 dejanjih „Sin“.

Predstava se bo vršila v dvorani gosp. Antona Člača, po domače Miklavca, št. 92; začetek točno ob 5. uri pop., vstopnina 50 stot., sedeži od I do III vrste 40 st. in od IV do VIII 30 st.

Miklavčev večer NDO. „Izobraževalni odsek NDO“ priredi jutri ob 4. uri pop. v društvenih prostorih, ulica Sv. Frančiška št. 2, II. n. Miklavčev večer, na katerem bo obilo zabave, kakor n. pr. petje, kuplet, šalji pripor in nastop Miklavca. — Vstopnina: člani 50 stot., nečlanice 60 st., članice 20 stot. in nečlanice 40 stot. Sedeži od I do III vrste 30 stot. in od IV naprej 20 st.

DAROVI

— V proslavo imendne g. Barbare Zdražilove so darovali g. Črnjeka K 1-10, g. Klun K 1, g. stud. agr. K 1 za moško podružnico sv. Cirila in Metoda. Denar hrani uprava.

— Za prihodnji otroški vrtec v mestu je nabral g. Filip Adamič med svojimi odjemalci ozir. odjemalkami, slovenskimi dekletki sledeči znesek: darovali so:

Štuka Mihael 2 K. Po 60 stot.: p. n. Juvantič K., C. Weber, I. Tuenik, Neimen., I. Požar, M. Kitak, I. Glas. Po 40 stot.: E. Bajec, G. Purgar, Dragica F. M. Skerlavaj, K. Vilhar, M. Gorjup, A. Ban, A. Filipič, M. Ferjančič, D. Batista, M. Hosnar. Po 30 stot.: I. Lekan, I. Krže, S. Mezin, T. Mlekuš, G. Obreza, I. Bastalec, O. Kraševac, F. Česnik, L. Piculin, E. Velikonja, M. Petelin, R. Marinič. Po 20 stot.: I. Lekan, A. Kante, A. Remvelj, E. Jung, M. Znebel, I. Višnjavc, M. Sobec, I. Stigel, A. Bover, F. Luin, neimen., A. Sbona, K. Colja, T. Zuber, M. Muženič, F. Prelec, F. Piečnik, P. Koneštobo, I. Orel, M. Vižintin, M. Bajac, M. Manfreda, I. Kosmina, A. Kravic, M. Mihelič, L. Karli, A. Žager, I. Sedmak. Dodal F. Adamič K 1-30. Skupaj K 21-30.

— Za „Božičnico“ so nadalje darovali: (pola g. a. Biček): Dr. Rekar K 1, Savnik K 1, Ferluga K 1, Sirk 40 stot., Kosman 40 stot., Křepela 40 stot., dr. Gabršček K 1, Munič K 1, Leitgeb K 1, Košim eff K 1, dr. Brnčič K 2, Costaperaria K 1, Alfonz Kjuder K 1, dr. J. Pertot K 3, Ivan Godina K 1, Ivan Kušar K 3, N. N. 30 stot., Anton Trost K 1, A. Stobljan 50 stot., N. N. K 1, N. N. 40 stot., N. N. K 1, Meljavac K 1, Negovetič K 1, Pirnat K 1, N. N. K 1, N. N. K 1, Dolenec K 1, Skoberne K 1, N. N. 50 stot. — (Nečlitična imena so naznačena z „N. N.“)

— Pri poroki Sostič Franceta z draž. gospico Sostičevno Marijo nabrali so zbrani gostje 7 K za dij. podporno društvo in 7-20 K za domačo podruž. sv. C. in M. Bog platil in novoporočencema: Še mnogo srečnih let!

— Za pevsko društvo „Trst“ je nabrala g. čna Milka Stojković med pevci in prijatelji istega društva v gostilni NDO 10 K. Hvala darovalcem kakor tudi vrli nabiralki!

— Sokolskemu odseku v Barkovljah so darovali 19. novembra t. l.: Srbsko-hrvatska družba v „Nar. domu“ v Barkovljah K 7.— RP, OB, NS in KT K 2-50. 7 1/2 K 1-50. Skupaj K 12.—. Srbska hvala.

— Gosp. M. Kušar je daroval K 10.— za božičnico podružniči družbe sv. Cirila in Metoda v Barkovljah. Srčna hvala.

— Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju so darovali od 1. oktobra do 1. decembra t. l.: Posavec na Dunaju 200 K; občinski odbor mesta Kranj 50 K; okrajni odbor Laški trg 30 K; Narodna društva v Ptuj in Milko Naglič v Ljubljani, del čistega dobička prireditbe na čast sodelovalkam pri cvetličnem dnevu za napredne dijake po 25 K; okrajna posojilnica v Ormožu 20 K; dr. Janko Benedik, okr. zdravnik na Bledu, Emil Orožen, c. kr. notar v Kamniku, Jos. Stritar, c. kr. gim. prof. v pok. in dr. Karol Šavnik, c. kr. min. tajnik na Dunaju po 10 K; dr. Vi. Pertot, min. podtajnik, Jos. Skalar, revident pri najvišem rač. dvoru in dr. Ig. Žitnik, drž. poslanec vsi na Dunaju po 6 K; Karol Schweiger v Ljubljani in g. čna Vanda Jacobi na Dunaju po 5 K. Skupaj 418 K.

Ker je ubogih in podpre vrednih prosilcev veliko, blagajna pa skraj pri kraju, prosim društvo ne samo vse svoje dosedanje podpornike in dobrotnike, temuč tudi druge dobrosrčne rojake, da mu vsi pridejo v tej stiski hitro na pomoč. — Darove sprejema blagajnik dr. Stanko Lapajne, dvorni in sod. odvetnik na Dunaju I. Bräunerstrasse 10.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

PALACE HOTEL EXCELSIOR. Danes koncert od 5. do polnoči.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE ulica Sanitá 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila danes v soboto od 9—12 in 3—6 ure pop.

Velika množina belih, rumenih in črnih čevljev za gospe, čevlji chevreaux, lawntenis, copate in galoše za gospode.

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici. Prodajalna čevljev v Trstu, ul. Barriera vecchia 38.

Ima vedno v svoji zalogi bogato izbero vsakovrstnih čevljev lastnega izdelka za vsaki stan. Toplo se priporoča posebno Slovincem v mestu in okolici, da se pridno poslužujejo domačih izdelkov naše zadruge.

SPREJEMAJO SE TUDI POPRAVE.

„All' Artigiano“

Trst - ul. Arcata št. 9 (vogal ulice Sapone).

Izgotovljene obleke za moške.

Velika izbira močnih hlač, srajc itd. za delavce. — Jopiči z astrahanskimi in kožhastimi ovratniki od kron 13 do 42.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

STIPAN MIMICA

trgovina dalmatinskih vin

lastnega proizvoda iz Rogaznice pri Omišu

GOSTILNA v ulici sette Fontane

št. 2 (vogal Piazza Barriera)

BUFFET v ulici Nuova šte. 5.

GOSTILNA v ul. dell'Istria št. 14.

Vino na debelo in na družino v vseh gostilnah.

Kine-Bioskop „Adria“

v Skednju

— VSAKO NEDELJO —

nov interesanten program

!! Božične zvončke zastonj !!

dobi, kder kupi pri meni božične okraske

iz stekla kompl. izbor za malo drevesce, 135 kom. K 2-50. Sijajen izbor 150 kom. K 3-20. Reklamni izbor 170 sij. kom. v priloži. kartonu K 4-20, 230 sij. komadov obstoječih iz fant. sadja, steklenih kroglic, steklenih niti, ledenih kroglic, vencev, zvezd, torbic, svečic itd. K 5-80. — Veličinski alj. izbor, obstoječ iz najfin. steklenih okrasov, 200 kroglic „Phoenix“ z odsevom, fantastično sadje, zrakoplovi, odeti v svilo, krasno izd. samo K 10. Božične svečice „Silberfeen“ povzročujejo užgan krasen, zvezdat dež, ne dišijo, se ne kadijo in so brez nevarnosti, 12 kom. v kart. z opisom 30 vin, 3 kartoni (36 sveč) 75 vin, 6 kartonov (72 sveč) K 1-30, 12 kartonov (144 sveč) K 2-50. Vsakemu naročilu, ki znaša 8 K, se priloži zastonj božični zvonček. — Pošilja se proti predplačilu ali povzetju zneska.

Božični oddelek J. H. RABINOWICZ, Dunaj VII.

LINDENGASSE 2, E. T.

VELIKI KINEMATOGRAF „BELVEDERE“

TRST — ulica Belvedere šte. 10 — TRST

— V soboto 2. dec. in nedeljo 3. decembra: —

1. Šola na prostem, po naravi. — 2. Upor v Bedwoodu, drama. — 3. Svatovanje v Madelsi, komična.

NB. V ponedeljek dne 4. decembra velika komična predstava, trajajoča eno uro.

Lovrenc Botac

Trst - ul. Piccardi, vogal Pasquale Revoltella - Trst

Nova trgovina jestvin in kolonijalnega blaga.

Postreže se vedno z dobrim in svežim blagom prve vrste :: ter po nizkih in zmernih cenah.

POSTREŽBA NA DOM. POSTREŽBA NA DOM.

Odlikovana pekarna in slaščičarna VINKO SKERK - TRST

Trikrat na dan svež kruh. Prodaja vsakovrstnih biškotov, posebno za čaj in bombonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort, kroat in vse predmete za peči. Najfinjša moka iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Fina inozemna vina in likeri v steklenicah. Besplačna postrežba na dom. Kruh in slaščice se izdeluje iglentičkim električnim strojem.

Dresirani : medvedi ali opice :

Najzabavnejša in najnov. igranja!

Prevrčajo kozolce! Se postavljajo na glavo! Cirkus, velezabavno! Naša najnovejša igranja. Opice ali medvedi, visoki približno 28 cm, iz krasne kože, je najlepša igračka, ki si jo človek misli. Ako se obrača roke na levo, se navije v notranjosti se nahajajoče kolesje. Živalice se na to pričnejo gibati na vse načine, tako da otroci zaukajo od veselja in se celo odrasli zabavajo. Medved ali opica, po želji, z močnim in trpežnim kolesjem, krasno, mehko kožo stane same Kron 2-90, dva komada Kron 4-90.

— Prodaja po povzetju noviteta trdka —

J. H. RABINOWICZ

Dunaj VII., Lindengasse 2., E. T.

ALEKS. FRANCO MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje pešene kave.

FENICE. Premiera najnovejše Leharjeve opere „Eva“ se je vršila ob razprodani hiši. Sodeč po kritiki, ki je sledila prvi predstavi te opere, vršivši se 24. nov. t. l. v „Teater an der Wien“ na Dunaju, se je splošno dosti več pričakovalo nego — pričakalo. Niti po vsebini niti po muziki ne stoji ta opereta nad nivojem drugih vsakdanjih.

V „veseli vdovici“ je bil pač. Lehar na vrhuncu; sedaj gre pa navzdol. Razen par melodij, ki so zares lepe (posebno prvi zbor v II. aktu, ki se je moral dvakrat ponavljati), nima opereta posebnosti; originalnega pa — nič. Inscenacija dobra. Dobra sta bila „Pepsi“ in „Flaubert“, „Eva“ bi bila lahko boljša. Umetniki so bili utrujeni od popoldanske predstave. Občinstvo je vsprejelo opereto hladno.

Danes in jutri zvečer dvakrat „Eva“.

Vesti iz Goriške.

x Aretiran redar. V Villa Vicentina v Furlaniji so aretirali občinskega redarja, ker je na sumu, da je vrgel na železniški tir mladeniča Alberta Duca. Mladeniča je vlak povozil.

Telovadno društvo „Sokol“ v Ajdovščini priredi dne 10. t. m. ob 4. uri in pol popoldne v Sokolski telovadnici „družabni večer“. Na vspeh so razne telovadne točke in tombola. Prijatelji Sokolstva — dobro došli! Vstop brezplačen.

Izobraževalno društvo „Morje“ v Sesljanu, bo imelo v nedeljo dne 10. decembra 1911 svoj letni občni zbor, v Vižovljah št. 23, ob 2.30 uri popol. s sledečim vspehom:

1) Pozdrav predsednika, 2) Poročilo tajnika in blagajnika, 3) Volitev novega odbora, 4) Stučajnosti.

Vesti iz Istre.

Iz Istre. V korist Družbe sv. C. in M. nabrala je g. ca Dragica Čeh na postaji Roč dne 1. t. m. na razstanku z g. M. Pekišić med njegovimi prijatelji K 12, katero svoto se je izročilo pridružitvi v Roču.

Za čebelarje. Iz Pazina: Istrsko čebelarstvo društvo v Pazinu pozivlja vse istrske čebelarje, ki bodo potrebovali panjev in čebelarkega orodja, naj se čim prej obrnejo do društva, da bo moglo naročiti vse o pravem času. Člani društva bodo imeli popust.

Druge slovenske dežele

„Deželni kulturni svet koroški“ in slovenske gospodarske razmere. Zanimive so nesramnosti, ki jih uganja „Kulturni svet za Koroško“, ako gre za gospodarsko povzdigo koroškega kmeta. Nikakor mu ne gre za gospodarski napredek Slovencev, ampak je samo za to tukaj, da dela nemško-nacionalno propagando na prav nezasiščen način. Ta kulturni svet je po vsem svojem delovanju pravi izvrševalni organ nemškega „Volksrata“. V naslednjem dokazi iz občine Žvabek pri Pliberku.

V tej vasi, ki je (mimogrede omenjeno) samostojna občina, ki v društvenem oziru zelo napreduje, imamo kmetско društvo, živinorejsko zadrugo, izobraževalno društvo, ter je uveden na tej šoli tudi gospodarski pouk za fante. Pred kratkim časom je predsedstvo kmetiskega društva zaprosilo deželni kulturni svet, naj pošlje, kakor se godi v nemškem delu Koroške, potovalno učiteljico za gospodinjstvo v Žvabek, da tu otvori osem- ali večdnevni tečaj za dekleta, da se le-ta pouče v kuharstvu, gospodinjstvu, knjigovodstvu itd. A kaj je storil deželni kulturni svet. Ta je kratkoma odklonil to prošnjo z dostavkom, da ni sredstev na razpolago za nameščenje slovenske učiteljice. Na to se je obrnilo kmetско društvo še enkrat na imenovani kulturni svet, naj vsaj da primerno subvencijo, in učiteljico bi dobili iz Kranjske. Kulturni svet je odbil tudi to prošnjo, češ, da tudi za subvencije nima denarja. Sedaj pa računajmo! Koliko denarja izdaja ta kulturni svet po nepotrebnem za nemške institucije, koliko gre denarja slovenskih kmetovalcev v nemške namene! Ali ne bi bila potem sveta dolžnost tega sveta, da bi dovolil malo subvencijo tudi za slovensko učiteljico? Govori se, da v slov. delu dežele gospodarstvo itak propada. Tudi če bi bilo to res, se ne bi bilo čuditi temu, ob takem postopanju kulturnega sveta.

Na prošnjo krajnega šolskega sveta in občine je naznanil tamošnji šolski vodja, da se otvori pouk kmetско - gospodarskega značaja in v ta namen naj se privoli in da pripomočkov, kakor šolskih knjig itd. Odgovorilo se je, da za to leto že privolijo, ampak drugo leto mora napraviti učitelj izkušnjo (brez katere slovenski učitelj na Koroškem nič ne velja). A znano je vendar, da je ta učitelj absolvirati gospodarski tečaj na državne stroške. Čemu so torej ti tečaji? Ali za to, da se denar izmetava, ali za to, da so podlaga za ustanovitev gospodarsko-nadaljevalnih šol? Mislijo pač pritiskati na nesramen način še pri izpitih v Celovcu. Pa ne boš Jaka! Ko se je potem torej prosilo za učne knjige in naglašalo, naj bi se pri tem oziralo na slovensko narodnost fantov, se je odgovorilo kratkoma: „Te knjige imamo, ali jih hočete, ali ne!“ Vzeli smo torej te knjige, ki pa bodo go-

spodu strokovnemu nadzorniku v jasn dokaz, da niso za rabo v slovenskih nadaljevalnih šolah.

To, da se je na takšen način nastopalo proti slovenskim gospodarskim zahtevam, daja mnogo misliti. Popred smo mislili, da nas hočejo uničiti z ljudskimi šolami s tem, da ubijajo narodni čut na korist nemškemu „Herrenvolku“. Sedaj pa vidimo, da jim gre pravzaprav za uničenje slovenskega ljudstva na gospodarskem polju. Kajti iz ljudskih šol došla mladina je prežeta od sovraštva do domače grude, čemur pa je ravno to posledica, da so na Spod. Koroškem posestva kar tako na prodaj eno za drugim. Ko bi pa šola gojila ljubezen do kmetiskega stanu in domače grude, nikdar bi ne bilo prišlo do tako žalostnih posledic. Hlapce naravnost zasmehujejo v šoli na način, ki je piscu teh vrst znan in je tudi vam še v dobrem spominu tak slučaj. Ker pa ljudska šola ne more ubiti vsega, naj pa ostalo stori sedaj gospodarska šola, da ne ostane kamen na kamnu slov. grude. S tem pa najbrže vendar ne pojde. Tukaj bi morala „Družba“ poseči vmes s tem, da bi ona dala slovenske gospodarske knjige za našo resno in ukažljivo ljudstvo. Tu bi morala poseči vmes in pomagati. Posebno bi bilo potrebno da bi slovenski učitelji mogli svoje izpite v gospodarstvu polagati izven Celovca. Nadalje naj posežejo vmes slovenski poslanci in pritisnejo na poljedelskega ministra, da izda iz državnih financ pripomočke za koroško slovensko ljudstvo, ki redi s svojimi davki nemške uradnike v Celovcu, a ki je potem — v zahvalo — bičajo. Prihodnjič zopet kaj.

Prodajam krasnega 16 mesecev starega simodolskega bika-plemenjaka, več vagonov bukovih drv, sladkega sena in krompirja. Vprašanja ra I. O. Edinosti pod št. 2154. 2154

Stanovanjsko pohištvo, malo rabljeno, in kuhinjska oprema za eno družino se prodaja po nizkih cenah radi preselitve. Via Navali 48, I. n vrata 14. 2173

Izgotovljeno perilo za meške in ženske se prodaja naravnost iz češke tavarne prvega reda po ceni in po zelo ugodnih pogojih. Pisati ja pod „Tovarna št. 2160“ na tiser cdelele Edinosti. 2160

Vinotoč. Ivan Furlani iz Vogerskega pri Gorici ima osmico, prodaja črno in belo, vipavsko vino, izborno kapljico lastnega pridelka, v ulici dell' Istria št. 65 pri pošti. Priporočam se Vam Slovencev znanim že iz minule dobe in tudi Vam še neznanim odjemalcem. Na svidenje! 2149

Slovenske igralne karte prodajajo knjižarna J. Gorenjec, ul. Caserma 16., Gregor Zidar & O., Reoel 263, tobakarna Segolin, ulica Industria (Sv. Jakob) in v Sežani: Fran Stofa, trgovec. v Kozini: Ivan Dekleva. 1472

Slovinci in meščani!

Vaša dolžnost je, da se poslužujete le v slovenski brivnici v ulici Sette Fontane št. 13, za to se Vam toplo priporoča udani

ANTON NOVAK,
brivec.

SVOJI K SVOJIM! SVOJI K SVOJIM

Hiša z gostilno

v eni najbolj živahnih ulic v Ljubljani s hlevom in šupo, gostilniškim in vrtnom za zelenjavo, pod hišo je 20 m² in do 4 m² visoka klet. Hiša je pripravna tudi za vsako drugo obrt, je še 16 let presta davka - se radi bolezn

proda.

Poizve se: Prisojna ulica šte. 5.

Specialiteta gumijskih predmetov

Irigatorji, klisteriji, suspenzorji, obveze, gum. rjuhe, cevi za vino, plin, podložki z ovate

HIGIJENSKI :: PREDMETI

Prodaja in poprava gumijskih čevljev.

Federico Steindler, Acquedotto 12.

Zaloga obuvala

in lastna delavnica

MATIJA PAHOR, Trst
ulica Arcata šte. 19

Velika izbira čevljev za moške, ženske in otroke. - Sprejema naročila po meri ter tudi popravila :: po jako nizkih in smernih cenah.

Josip Semulič

TRST, ulica dell' Istituto št. 5

Priporoča slav. občinstva SVOJO PEKARNO in SLADČIČARNO, v kateri se dob cel dan svež kruh in raznovrstne sladice. Moka iz I. mlinov ter maslo. Likeri, vino in pivo v stekl.

Postrežba tudi na dom.

Trst, ul. Carducci 9 **A. ŠEBEK** Trst, ul. Carducci 9

priporoča sl.
: občinstvu :
svojo na novo
urejeno higi-
— jensko —
**brivsko :
dvorano**

priporoča sl.
: občinstvu :
svojo na novo
urejeno higi-
— jensko —
**brivsko :
dvorano**

Moka „O“

„griffig“ in dvojni „griffig“ na drobno 38 vin. kg.

Zdreb (gris) za polento I. vrste po 26 vin. kg
Oves I. vrste K 20-80 100 kg
Oves II. „ „ 19- „ „
Seno „ „ 7- „ „

Baruch in drug

Trst, ul. dell' Raffineria št. 7.

ČEVIJARNICA BRATA ČEH

Trst, ul. G. Carducci 40.
Prodajalca z delavnico vsakovrstnega obuvala za moške in ženske ter otroke.
SPREJEMAJO SE NAROČILA PO MERI.
Cene zmerne. Svoji k svojim!

Angelo Valerio

tovarna kovčegov
Trst - ulica Scalinata št. 9 - Trst

Izvršujejo se tudi poprave, vse po zelo nizkih cenah.

PO CENI -- NOVOST
--- ELEGANCA ---
AL GRAN MERCURIO
Trst Piazza S. Giovanni št. 1.
Velika zaloga izgotovlj. oblek
za moške, otroke in otročice.

Dobro jutro! Kam pa kam?

„Grem kupit par čevljev.“ — „Ako hočete biti dobro postrežen, Vam svetujem, da greste

v ulico Riborgo št. 31

(„Al buon Operaio“)

tam dobite vsakovrstno obuvalo od najfinejša do najnavadnejše vrste po nizki ceni. SVOJI K SVOJIM! — Priporoča se lastnik

M. IVANČIČ.

DR. PETSCHNIGG

Trst, Via S. Caterina št. 1, Trst

(hiša Greinitz)

ima čast Vam naznaniti, da se je v TRSTU kot zdravnik na novo naselil. Rodom Korošec (Podrožica) bil je svoj čas sekundarni zdravnik in asistent na Dunaju ter šef-zdravnik Fran Josipovega zavetišča v Egiptu, kjer je bival dolga leta. Vsled temu govori šest jezikov, vstevši francoski, angleški in arabski.

Za notranje bolezni (splošno zdravilstvo) sprejema od 8-9 zjut. in 2-4 pop. Kot specialist za kožne bolezni in bolezni na vodi (spolne) strogo le od 11 1/2 do 1. ure.

„OBRTNO IN KONSUMNO DRUŠTVO“

pri sv. Ivanu pri cerkvi št. 910

razpisuje službo

krčmarja.

Pismene ponudbe sprejema do 31. t. m. predsednik Josip Mlač, sv. Ivan šte. 958.

V GOSTILNI

fi due Americani

v Trstu, ulica Crosada št. 3

se točijo izvrstna ISTRSKA in VIPAVSKA VINA po zmeranih cenah, preiskana od ces. kr. poskuševališča za živila v Gradcu v smislu § 3. zakona z dne 16. jan. 1896. št. 89.

Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi

JOSIP ČERMELJ, lastnik.

Zaloga tu- in inozem. vin špirita likerjev in razprodaja na debelo in drobno

JAKOB PERHAUC

Trst, Via delle Acque št. 6, Trst

(Nasproti Caffè Centrale)

Velik izbor francoskega šampanjca, penočih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux Burgunder, renskih vin, Mesella in Chianti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, alivovec in brinjevec. Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razprodaja se po povzetju. Ceniki na zahtevo in franco.

Razprodaja od pol litra naprej. 263

-- Odlikovana čevljarnica --

GIUSEPPE SCUBICH

ul. G. Carducci 15 (naspr. Portici di Chiozza)

naznanja svojim c. odjemalcem c. občinstvu, da je dobila

VELIK IZBOR ČEVLJEV

za gospe, gospode in otroke, največje elegance.

Sprejemajo se naročila po meri in se ne izključujejo popravki. Cene, da se ni bati konkurence.

Na obroke!

Velika zaloga izdelanih oblek

Velika izbira letnih in zimskih oblek za gospode in dečke, sukenj, porvnikov vseh kakovosti. — Specialiteta v veznji.

Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.

Adolf Kostoris - Trst

Ulica S. Giovanni šte. 16, I. nadstropje, zraven „Buffet Automatico“. Telefon št. 251, Rim. II.

POZOR! Skladišče se nahaja v I. nadst.

POZOR! Skladišče se nahaja v I. nadst.